

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van Groningen
t.a.v. wethouder voor Gebiedsgericht werken en Beheer en onderhoud, Mw. Mirjam Wijnja
wethouder voor Haren, Landbouw, Natuur & Ecologie, Cultuur, Mw. Kirsten de Wrede
wethouder Ruimtelijke ordening en grondzaken Dhr. Rik van Niejenhuis

Haren, Onnen, Noordlaren, 20 februari 2023

betreft: Asfaltgranulaat op zandwegen in natuurgebieden en het grondwaterbeschermingsgebied

Geacht College
Geachte mevrouw Wijnja, mevrouw de Wrede, heer van Niejenhuis

Wij zijn zeer verontrust over het gebruik van asfaltgranulaat op de cultuurhistorisch belangrijke wegen in het landelijk gebied van Haren. Asfaltgranulaat is recentelijk gestort op de Zuiderhooidijk, de Koelandsdrift, Bareldssteeg, de Noordlandsdrift en in de polder Lappenvoort in het dal van de Drentsche Aa.

Het is onbegrijpelijk dat er een op- en overslag van asfaltgranulaat op de Zuiderhooidijk is ingericht midden in een natuurgebied. Notabene naast een perceel dat is bestemd voor een voorziening voor landschapsbeleving en weidevogels. De Zuiderhooidijk wordt door veel vogelaars gebruikt om naar het gemaal met vogeluitkijkpost te gaan: de freesasfalt heuvels zijn geen mooi visitekaartje van de gemeente Groningen.

Op en overslag van asfaltgranulaat midden in een vogelweide beschermingsgebied

Ook als het materiaal is getest en goedgekeurd is de vraag of asfaltgranulaat op genoemde wegen mag worden toegepast omdat deze wegen in het grondwaterbeschermingsgebied liggen. Wij hebben deze vraag voorgelegd aan het Waterbedrijf Groningen.

Asfaltgranulaat is gebiedsvreemd materiaal, dat qua kleur en structuur niet past in natuurgebieden. Ook als het voldoet aan een veiligheidsnorm is er nog géén garantie dat giftige stoffen niet uitlekken.

De provinciale Omgevingsverordening artikel 3.39, b vermeldt¹ dat in grondwaterbeschermingsgebieden het verboden is wegen aan te leggen of te reconstrueren. Er is namelijk geen garantie dat giftige stoffen niet uitlekken naar de ondergrond. De grote bergen asfalt op bovenstaande foto liggen pal op de grens van het grondwaterbeschermingsgebied zoals te zien is op de kaart in de bijlage. Asfaltgranulaat wordt als teerhoudend gedefinieerd als het meer dan 75 mg/kg PAK10 bevat (Besluit bodemkwaliteit Rijk). Maar minder kan dus ook nog uitspoelen! Dat is dus verboden volgens de provinciale Omgevingsverordening. Indien nodig doen wij hiervan melding bij de provincie (VTH).

Toepassing van asfaltgranulaat op genoemde wegen is niet wenselijk, maar ook niet nodig. Het dient alleen het comfort van het autoverkeer. Recreatief autoverkeer moet juist geweerd worden van de wegen in de natuurgebieden vanwege de overlast voor voetgangers en fietsers. Deze overlast wordt verergerd door het opstuiven van asfaltstof.

Op de zandwegen in de polder Oosterland was nooit enig verharding nodig en is ook nooit toegepast (zie fotobijlage). Er is geen autoverkeer op deze doorlopende wegen. Landbouwverkeer is nihil. Wandelaars en fietsers lopen nu door een laag asfalt en komen thuis met asfalt aan hun schoenen.

We verzoeken u dan ook dringend om het gebruik van asfaltgranulaat op zand- en puinwegen onmiddellijk te stoppen en het aangebrachte materiaal weer te verwijderen.

Graag ontvangen wij binnen een week een ondubbelzinnige reactie op dit verzoek.

Wegverharding van asfaltgranulaat op zandwegen geeft een ernstige verstoring/beschadiging van de bermen en de flora en fauna. Insecten, bijen en reptielen vinden i.t.t. zandwegen geen nest of schuilgelegenheid in asfaltgranulaat. Het gebruik van asfaltgranulaat in het landelijk gebied is het zoveelste probleem bij het onderhoud van zandwegen waar we tegenaanlopen. De geschiedenis van interventies en overleg met de gemeente is samengevat in de bijlage.

Wat moeten we van de gemeentelijke organisatie denken, als na drie jaar van overleg en inspanningen onzerzijds, gewoon wordt doorgegaan met de aantasting van de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het landelijk gebied?

Bij verkeerd onderhoud aan wegen en bermen zoeken wij in eerste instantie contact met de verantwoordelijk ambtenaren. Ook in dit geval. Er werd ons vorige week verzekerd dat het asfaltgranulaat is gecertificeerd door de Omgevingsdienst (de slager keurt zijn eigen vlees). Maar ook al is het gecertificeerd, dat wil dat niet zeggen dat gebiedsvreemd materiaal in een natuurgebied passend is.

De indruk ontstaat dat door de grote wegenbouwprojecten in de gemeente er een overschot is aan asfaltgranulaat waar een bestemming voor moet worden gezocht. Maar wie bedenkt het om dit dan op in een natuurgebied te storten? En hoe komt men erbij om midden in een vogelweide beschermingsgebied een óp- en overslag van asfaltgranulaat in te richten? Alleen al de aan- en afvoer met grote vrachtwagens en tractoren bezorgt de bewoners van Onnen veel extra overlast.

Zolang er door de gemeenteraad geen nieuw beleid is vastgesteld is het vigerend beleid de door de gemeenteraad van Haren in 1989 vastgestelde 'nota Zandwegen', zoals ook door B&W werd [geantwoord op raadsvragen van 27 mei 2021](#).

De recente ingrepen op de genoemde zandwegen zijn niet alleen in strijd met vele punten in uw coalitieakkoord, het is ook strijdig met genoemd vastgesteld beleid. Wij vertrouwen erop dat u het

¹ Artikel 3.39 Verbod grondwaterbeschermingsgebieden. Het is verboden om in grondwaterbeschermingsgebieden buiten inrichtingen:

b. wegen, parkeergelegenheden, al dan niet tijdelijk, en terreinen voor gemotoriseerd verkeer, waterwegen of spoorwegen aan te leggen, te hebben of te reconstrueren;"

gebruik van freesafalt op zandwegen onmiddellijk laat stoppen en het aangebrachte materiaal laat verwijderen.

Het gaat om de bescherming van de ecologische en cultuurhistorische waarden van het landelijk gebied zoals dat wordt gekoesterd niet alleen door de inwoners van Haren maar ook door de inwoners van de hele gemeente en naar wij hopen ook door het college.

Met vriendelijke groet,

Stichting Landelijk Gebied Haren

David van der Kellen
Jan Wittenberg

Bijlage 1:

Samenvatting van de geschiedenis van overleg van de Stichting Landelijk Gebied Haren met de gemeente over zandwegen:

Bijlage 2: Foto's bij brief 20-2-2023 aan het College van Burgemeester en Wethouders van Groningen

Bijlage 1: Samenvatting van de overleggen van de Stichting Landelijk Gebied Haren met de gemeente over zandwegen:

- September 2020 heeft onze stichting de [nota Zandwegen](#) en een complete [inventarisatie van de 68 zandwegen en paden](#) in de voormalige gemeente Haren aangeboden aan gebiedswethouder dhr. Broeksma. Het gesprek werd afgesloten met de toezegging voor een vervolgoverleg eerste helft 2021. Dit overleg heeft nooit plaatsgevonden. Onze stichting heeft nooit een inhoudelijk reactie ontvangen op de aangeboden nota.
- Op 22 november 2020 stuurden wij samen met de Vereniging Dorpsbelangen Onnen een uitvoerig gemotiveerde verzoek om - gezien het toegenomen gemotoriseerd verkeer- enkele verkeersmaatregelen te nemen op de zandwegen in de omgeving van Onnen met name de Onneresweg en de Zuiderhooidijk. Deze brief moet hier als ingelast worden beschouwd. Op deze brief kwam nooit een antwoord. De problemen duren voort of zijn verergerd.
- Tot onze grote schrik werd eind 2020 het zogenaamde 'achterstallig onderhoud' van de zandwegen aangepakt door het storten van een 30 à 40 cm dik pakket stuifzand op een groot aantal zandwegen die daardoor volkomen onberijdbaar werden. Ondanks herhaalde noodkreten onzerzijds (en vele aanwonenden) werd hiermee doorgegaan. De gemeentelijke gebiedsbeheerder vertelde ons dat hij er niets aan kon doen.
- Pas in de antwoorden van B&W van 23 juni 2021 op [raadsvragen over het verkeerde onderhoud](#) konden wij lezen dat "het huidige beleid tegen het licht (wordt) gehouden en daar waar nodig herzien"; dat een "projectleider met de voorbereiding is gestart". "Het definitieve nieuwe beleid zal naar verwachting in 2022 worden vastgesteld". Wij hebben met de projectleider onze kennis uitgewisseld en tijdens een excursie de knelpunten toegelicht. Sindsdien wordt ons keer op keer medegedeeld dat de participatie en publicatie van de nota is uitgesteld. Nu al anderhalf jaar!
- Wij hebben op 11 november 2021 ook een gesprek gehad met de directeur van de 'Dienst Stadsbeheer' de heer Hans Tuithof over de zandwegen. Hij verzekerde ons dat het 'achterstallig onderhoud' echt nodig was. Hier wringt zich dat de gemeente geen ervaring had met het onderhoud van zandwegen en zich niet heeft laten informeren door mensen die al meer dan 30 jaar ervaring hebben in deze materie. De opvatting van dhr. Tuithof strookt niet met die van B&W (zie de brief van 23 juni 2021) waarin het college erkent dat "Op sommige zandpaden is hier (i.c. het storten van zand) te lang mee door gegaan, waardoor bermen inderdaad onder het zand verdwenen zijn."
- Het toegezegde "herstel" was niet alleen onvoldoende, maar heeft op enkele wegen (zoals de Onneresweg) de problemen door spitten met een graafmachine het probleem helaas verergerd. Deze maatregel waren ook in strijd met de bescherming van het archeologisch zeer kwetsbare esdek.
- Op 1 september 2021 hebben wij [een presentatie gegeven aan gemeenteraad Groningen](#) over het belang van de zandwegen met aansluitend een excursie. Het enthousiasme bij de raadsleden over de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis van de zandwegen zien we niet terug in de wijze waarop de gemeente omgaat met de zandweg.

Bijlage 2: Foto's bij brief 20-2-2023 aan het College van Burgemeester en Wethouders van Groningen

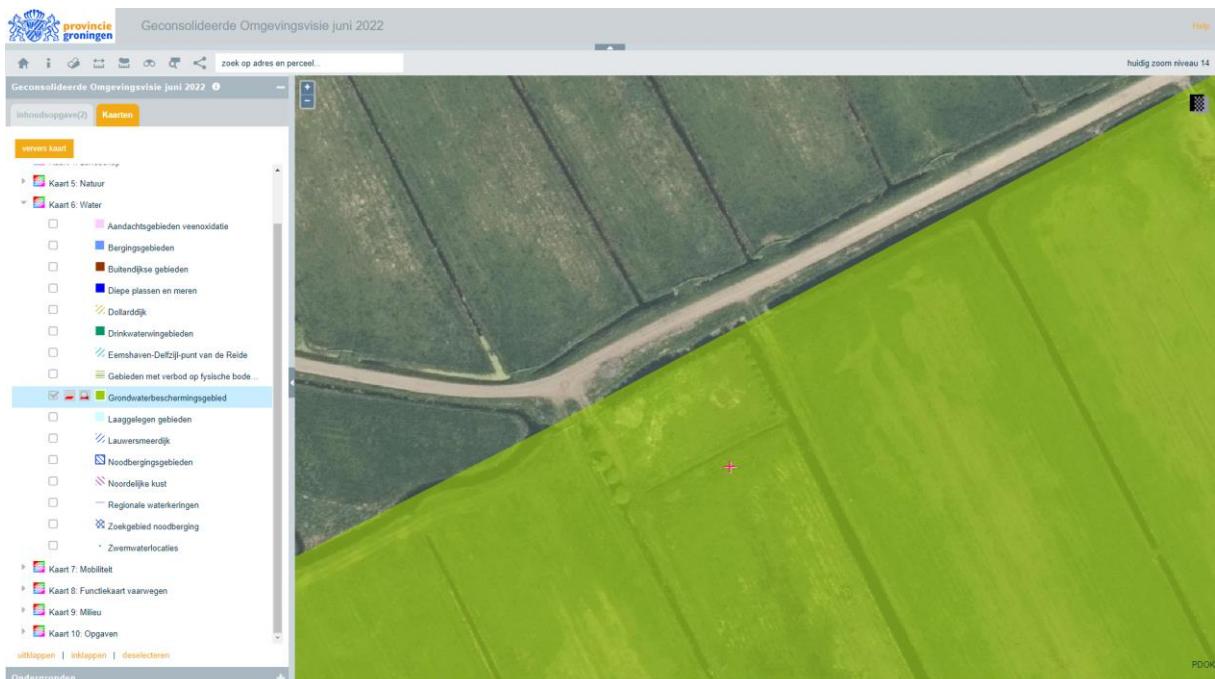
Achtermade weg in polder Lappenvoort (dal Drentsche Aa) zoals die er eeuwen bij lag

Asfalt granulaat op Achtermadeweg zonder enige noodzaak

Grove stukken freesasfalt op de Koelandsdrift

Zuiderhoofdijk met asfalt op- en overslag op de rand grondwaterbeschermingsgebied.